

O b s a h tohoto čísla:

Demokracie socialistická nebo "normalizovaná"?

/Josef Špaček/

V aréně

/Vlado Příkazský/

Dopis M.Jakešovi

/Antonín Benčík/

Josef Špaček

D e m o k r a c i e socialistická nebo "normalizovaná"?

Motto: M.Gorbačov - KSSS je připravena ke konfrontaci názorů.

M.Jakeš - Každá opozice by byla nutně protisocialistická.

Již téměř dva roky uplynuly od chvíle, kdy vedení KSČ se přihlásilo být rozpačité a formálně k politice přestavby. Až do té doby bylo téměř každému jasné, že se čeká, jak to dopadne v SSSR, zda Michail Gorbačov neskončí podobně jako Nikita Chruščov. Stačí si znovu přečíst tehdejší projevy a statě Vasila Biľaka, Jana Fojtíka, Aloise Indry a mnohých dalších představitelů "filozofie" a praxe normalizace.

Od té doby se mnohé změnilo. Ani v jednom vyhlášení ani v jednom vystoupení reprezentantů moci nechybí dnes uznání a zdůrazňování nezbytnosti přestavby hospodářského mechanismu a demokratizace celé společnosti. Dokonce se zdůrazňuje revoluční význam přestavby, její životní nezbytnost pro další rozvoj socialismu, proklamované změny se označují za nejvýznamnější od února 1948 atd. Bylo dokonce převzato i heslo M.Gorbačova "více demokracie znamená více socialismu".

Téměř každý občan ČSSR by tedy mohl být spokojen. Vždyť je ubezpečován, že bude mít práci, za kterou bude spravedlivě odměňován, že skončí kádrové i jiné stropy, zvýhodňování za členství v KSČ atd. Dokonce je ujišťován, že bude žít v nejdemokratičtější společnosti s plným zajištěním lidských práv a občanských svobod.

Jenže pro občana trochu zkušeného v politice znějí v těchto proklamacích tóny vzbuzující pochybnosti o tom, zda má jít o demokracii, jejímž základem je plnoprávný občan se všemi lidskými a občanskými právy, nebo o demokracii "normalizovanou", jak jsme jí poznali v uplynulých dvaceti letech.

Ale buďme konkrétní. Ve své "nástupní" řeči Miloš Jakeš prohlásil, že "každá opozice by nutně musela být protisocialistickou". Ale což nejen celý vývoj lidstva, ale i sedmdesát let výstavby socialismu nepodaly dostatek důkazů, že nalézt správné řešení kteréhokoliv společenského problému je možné jen při svobodném hledání, svobodné